

МЕДИЧНА ОСВІТА

УДК 615.012.1

Александрук Н.В., Стовбан М.П.

Концепція самостійної роботи студента при вивченні професійних хвороб

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. Концепція самостійної роботи студентів в умовах впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті спрямована на розвиток особистості майбутнього фахівця, формування його як людини, здатної не лише самостійно здобувати знання, а й реалізувати їх відповідно до практичних вимог сьогодення.

В умовах скорочення аудиторних годин за рахунок збільшення часу на самостійну роботу студента (50-70 % навчального часу) відбувається переорієнтація процесу навчання з лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану та особистісно-орієнтовану форми.

Необхідною умовою впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу є розробка науково-методичного супроводу самостійної роботи студента та організаційно-методичного забезпечення індивідуальної роботи студентів, що є провідною метою діяльності кафедр нашого університету.

Ключові слова: самостійна робота студента.

На даний час студентам, а в недалекому майбутньому – лікарям, нашим вихованцям, доведеться працювати в нових соціально-економічних умовах, де зростає значення здатності до самостійного прийняття необхідних рішень і формування якостей, потрібних для участі в трудовому процесі, а також вміння критично оцінювати результати своєї діяльності.

Інноваційність проведення самостійної роботи студента (СРС) вивченні професійних хвороб обґрунтовується наступним:

- ✓ СРС визначається як орієнтована на особистість педагогічна взаємодія викладача та студента, метою і мірою ефективності якої є формування професійної компетентності майбутнього лікаря;

- ✓ індивідуальна робота студента розцінюється як один із основних компонентів навчальної діяльності студента, що сприяє реалізації його творчих можливостей, розвитку здібностей та пізнавальної активності.

- ✓ розробка науково-методичного забезпечення самостійної та індивідуальної роботи студента є пріоритетним напрямком діяльності кафедри, а психолого-педагогічна підготовка викладачів і студентів до організації навчального процесу за кредитно-модульною технологією є провідною метою;

- ✓ організація самостійної, індивідуальної роботи студента розглядається як сукупність процесів, цілеспрямованих дій викладачів та студентів у навчальний та позанавчальний час згідно з технологіями, які враховують особливості професійної підготовки майбутнього лікаря і забезпечують реалізацію особистісно орієнтованої моделі взаємодії.

В таких умовах першочерговим завданням для викладачів кафедри є здійснення рішучого повороту від масового, валового навчання до підсилення індивідуального підходу, розвитку творчих здібностей майбутніх спеціалістів, спираючись на їх самостійну роботу, активні методи і форми навчання.

Ефективність самостійної навчальної роботи студентів значною мірою залежить від певних дидактичних умов: гнучкого та персоніфікованого керівництва самостійною роботою, посилення вимог до рівня її результатів за рахунок застосування програмних засобів самонавчання, самоконтролю та самокорекції; збільшення обсягу та продуктивності самостійної роботи у навчальному процесі, підвищення мотивації студентів до СР за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності; урахування

індивідуальних особливостей студентів; використання завдань проблемного, навчально-дослідного характеру [1].

На сьогодні відомо ряд умов стимулювання мотивації навчання, таких як:

- ✓ збагачення змісту особистісно орієнтовним матеріалом;
- ✓ різні способи педагогічної підтримки позитивної мотивації;
- ✓ стимулювання інтелектуальних почуттів;
- ✓ розвиток пізнавальних інтересів та потреб;
- ✓ формування прагнення до саморозвитку і самовдосконалення;
- ✓ виховання відповідального ставлення до навчання, волевих зусиль [2].

Вищевказані мотивації СРС сприяють поглибленню і розширенню знань; формування інтересу до пізнавальної діяльності; оволодінню прийомами процесу пізнання; розвитку пізнавальних здібностей; стає резервом підвищення ефективності підготовки спеціалістів.

Саме тому СРС, яка є однією з форм організації навчання, одним з основних засобів розвитку аналітичного, творчого та клінічного мислення стала основною формою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових за розкладом навчальних занять час. Девізом СРС є – «Я навчаюся!» замість – «Мене навчають!».

СРС під керівництвом викладача на курсі «Професійних хвороб» проходить у формі ділової взаємодії на принципах гуманізму та толерантності, коли студент від нього отримує прямі вказівки та навчально-методичні рекомендації. Внутрішньою передумовою успішної СРС є рівень їх пізнавальної активності та самостійності, який реалізується через:

- ✓ вміння у кожному тексті бачити інформацію суттєву й допоміжну; шукати в інформації внутрішні зв'язки на основі аналізу тексту;
- ✓ порівнювати нову інформацію з тим, що вже раніше відомо;
- ✓ мати чітку мету, якої треба досягнути в результаті опрацювання тексту (конспект, тези, висновки) [3, 4].

Професорсько-викладацьким складом кафедр створені web-сторінки, де розміщені електронні версії текстів лекцій, методичних вказівок для студентів, тренувальних тестів для підготовки до поточних практичних занять та підсумкових модульних контролів.

При вивченні професійних хвороб СРС має дві форми – позааудиторну та аудиторну.

Позааудиторна робота студентів спрямовується викладачем кафедри. З метою покращення її якості для студентів на початку семестру з кожної теми СРС подається список рекомендованої літератури, пропонуються методичні вказівки. Такий вид роботи дозволяє студентам використовувати знання на практиці, розширює і поглиблює ці знання, підвищує успішність студентів та їх зацікавленість до навчання.

Аудиторна СРС будується, в основному, за такими напрямками:

- ✓ курація тематичних хворих з наступним обговоренням клінічного діагнозу в присутності викладача;
- ✓ вирішення клінічних завдань, запропонованих викладачем.

Виконання самостійної роботи контролюється на кожному поточному практичному занятті і обов'язково на підсумковому занятті з модуля, на якому за якість виконання СРС виставляються окремі бали.

Для подолання існуючих психологічних бар'єрів в організації СРС, таких як відчуття «запрограмованості»; надто висока «ціна» активності; наслідки невизнання результату; навчена безпорадність; звичка йти «шляхом найменшого опору»; вплив групових настанов; відсутність досвіду самостійності; нерозвиненість вольової саморегуляції (лінощі), на курсі «Професійних хвороб» використовуються практично всі форми організації СРС, зокрема:

- ✓ фронтальні;
- ✓ групові;
- ✓ парні;
- ✓ індивідуальні, які, в свою чергу, мають недиференційований (загальний) і диференційований (індивідуальний) вид [2-5].

Враховуючи те, що внутрішньою передумовою успішної самостійної роботи студентів є рівень їх пізнавальної активності та самостійності, кожному студенту необхідно:

- ✓ бачити у кожному тексті інформацію суттєву й допоміжну;
- ✓ шукати в інформації внутрішні зв'язки на основі аналізу тексту;
- ✓ порівнювати нову інформацію з тим, що вже раніше відомо;
- ✓ мати чітку мету, якої треба досягнути в результаті опрацювання тексту.

Висновок

Таким чином, за вимогами кредитно-модульної системи навчання СРС забезпечує міцне засвоєння науки, виховує ініціативу, організованість, наполегливість, самостійність суджень, сприяє підвищенню якості навчання, мотивації до надбання професійно-орієнтованих знань та практичних навичок.

Література

1. Тимчасове положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу (КМСОНП) в Івано-Франківському національному медичному університеті (нова редакція). – Івано-Франківськ, 2013р. – 28 с.
2. Романовський О.Г. Методичні рекомендації з формування спрямованості студентів на успішну професійну діяльність для викладачів і студентів / О.Г. Романовський, Л.М. Грень, В.С. Михайличенко. – Харків: НТУ "ХПІ". – 2009. – 48 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: Знання, 2005. – 486 с
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.

5. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З. І. Слєпкань. – К. : Вища школа, 2005. – 239 с.

Александрук Н.В., Стовбан Н.П.

Концепция самостоятельной работы студента при изучении профессиональных болезней

ГВУЗ «Івано-Франковский национальный медицинский университет»

Резюме. Концепция самостоятельной работы студентов в условиях внедрения кредитно-модульной системы организации учебного процесса в Ивано-Франковском национальном медицинском университете направлена на развитие личности будущего специалиста, формирование его как человека, способного не только самостоятельно получать знания, но и реализовать их в соответствии с практическими требованиями сегодняшнего дня.

В условиях сокращения аудиторных часов за счет увеличения времени на самостоятельную работу студента (50-70 % учебного времени) происходит переориентация процесса обучения с лекционно-информативной на индивидуально-дифференцированную и личностно-ориентированную формы.

Необходимым условием внедрения кредитно-модульной системы организации учебного процесса является разработка научно-методического сопровождения самостоятельной работы студента и организационно-методического обеспечения индивидуальной работы студентов, что есть ведущей целью деятельности кафедр нашего университета.

Ключевые слова: самостоятельная работа студента.

N.V. Aleksandruk, N.P. Stovban

The Concept of Student's Independent Work During the Study of Occupational Diseases

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ukraine

Abstract. The concept of student's independent work in terms of credit-modular system of educational process in the Ivano-Frankivsk National Medical University is aimed at the development of future professional, forming him or her as someone who can not only get on their own knowledge, but also realize them according to the nowadays practical demands.

The reorientation of educatory process from the lecture and informative form to individually differentiated and student-oriented one took place in the context of class hours reduction due to the increasing of the time for students' independent work (50-70% of study hours).

A necessary condition for the introduction of credit-modular system of educational process is the development of scientific and methodological support for independent student's work and organizational methods of individual student's work which is the major goal of the departments of our university.

Keywords: student's independent work.

Надійшла 15.09.2014 року.

УДК 378.147.31:37.022:615.014.2

Барна О.М., Федоровська М.І.¹

Організація лекційного процесу з аптечної технології ліків в умовах навчання за кредитно-модульною системою

ДВНЗ „Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”

¹ДВНЗ „Івано-Франківський національний медичний університет”

maryanagavkalyuk@yahoo.com

Резюме. Одним з невід'ємних аспектів підготовки фахівця є вузівська лекція. Яка ж роль лекції у вихованні студентів? Лекція – це логічний, систематично послідовний і явний виклад того чи іншого наукового поняття, яке часто супроводжується демонстрацією дослідів і наочних посібників. Основними вимогами сучасної лекції є науковість, доступність, єдність форми і змісту, емоційного

викладу, зв'язок з іншими навчальними дисциплінами та практикою повсякденного життя. Читаючи лекцію, викладач не тільки дає студентам знання, але й виховує їх. Широкий досвід вищої школи переконливо доводить, що навчання і виховання студентів є нероздільні. Тому мета роботи полягає в окресленні важливості лекції, як важливого елементу в підготовці фахівців фармацев-